Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego

Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego (RPA) jest **dokumentem strategiczno-wdrożeniowym**, który stanowi element kształtowania polityki rozwoju i wizji regionu w kontekście coraz bardziej odczuwalnych zmian klimatu. Jest to **pierwszy w Polsce dokument adaptacyjny opracowany na poziomie regionalnym**. Dokument zawiera plan działań adaptacyjnych w oparciu o przeprowadzoną diagnozę, w tym analizę zjawisk klimatycznych oraz identyfikację najbardziej wrażliwych obszarów i sektorów. Opracowanie określa priorytety i ramy dla działań adaptacyjnych podejmowanych na szczeblu regionalnym i lokalnym, a także nawiązuje do istniejących miejskich planów adaptacji z obszaru województwa śląskiego. Powstanie dokumentu miało na celu przygotowanie województwa śląskiego i jego mieszkańców do coraz bardziej odczuwalnych zmian klimatu - zmniejszenie jego podatności na zjawiska ekstremalne oraz zwiększenie potencjału do przeciwdziałania i zwalczania skutków tych zjawisk.

Opracowanie Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu zostało zrealizowane w ramach projektu zintegrowanego **LIFE „IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórniczych”** [LIFE20 IPC/CZ/000004 - LIFE-IP COALA], współfinansowanego ze środków instrumentu finansowego LIFE w ramach środków Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a także budżetu Województwa Śląskiego. Beneficjentem koordynującym ten projekt jest Kraj Morawsko-Śląski (Republika Czeska) – w opracowaniu dokumentu zostały wykorzystane dobre praktyki oraz doświadczenie tego regionu w opracowaniu planu adaptacji do zmian klimatu.

Dokument został przygotowany przez **Instytut Ochrony Środowiska- Państwowy Instytut Badawczy** (IOŚ-PIB) – wykonawcę wyłonionego w drodze przetargu. Regionalny Plan Adaptacji obejmuje również tematykę terenów pogórniczych – obszar specyficzny dla naszego regionu. Za opracowanie tej części dokumentu **odpowiadał Główny Instytut Górnictwa – Państwowy Instytut Badawczy**, partner w projekcie zintegrowanym LIFE-IP COALA.

Kluczowym elementem w opracowywaniu RPA **była szeroka partycypacja społeczna**, polegająca na przeprowadzaniu warsztatów, otwartych webinariów, ankiet skierowanych do jst, czy też dwukrotnych konsultacji społecznych.

Ostateczne konsultacje przeprowadzone były w dniach 14 sierpnia – 3 września 2025 r. i stanowiły zaproszenie społeczności województwa śląskiego do udziału w opiniowaniu projektu RPA oraz Prognozy oddziaływania na środowisko (OOŚ). W ramach konsultacji zgłoszono 54 uwagi i wnioski, z czego 23 wnioski zostały uwzględnione w całości w Planie, 10 zostało uwzględnionych częściowo, a 21 rozpatrzono negatywnie.

Opracowanie RPA wymagało przeanalizowania oraz uwzględnienia właściwych wymagań oraz wytycznych prawnych (unijnych, krajowych), naukowych oraz metodologicznych w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Ponadto Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu został przygotowany w ścisłej zgodności z polityką rozwoju województwa, w szczególności ze „Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego – Śląskie 2030. Zielone Śląskie”.

Dokument składa się z kilku części, kluczową jest **diagnoza potrzeb adaptacyjnych** przeprowadzona dla województwa śląskiego, która między innymi zawiera analizę wrażliwości, przedstawioną w ujęciu sektorowym:

- gospodarka wodna,
- rolnictwo,

- leśnictwo,
- różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione,
- zdrowie publiczne,
- energetyka,
- budownictwo,
- transport,
- dziedzictwo kulturowe,
- turystyka,
- gospodarka przestrzenna,
- obszary górskie,
- obszary zurbanizowane,
- obszary pogórnicze.

To te sektory zostały zidentyfikowane, jako najbardziej podatne na skutki zmian klimatu.

Ponadto **diagnoza określiła potencjał adaptacyjny województwa śląskiego** w celu ustalenia zasobów, które mogą być wykorzystane do radzenia sobie z negatywnymi skutkami zjawisk klimatycznych, jak również do wykorzystania szans wynikających ze zmian klimatu.

Kolejnym etapem prac nad Regionalnym Planem Adaptacji było określenie działań adaptacyjnych, wynikających z celów i priorytetów planu, w tym działań adaptacyjnych w regionie górniczym w procesie transformacji. Zidentyfikowano **priorytety adaptacyjne województwa**, którymi są:

- **bezpieczeństwo** obejmujące różne jego wymiary: zdrowie środowiskowe, zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo powodziowe, energetyczne i żywnościowe oraz w dostępie do wody,
- **błękitno-zielona infrastruktura jako kapitał naturalny województwa**, którego ochrona warunkuje możliwości adaptacji regionu do skutków zmian klimatu,
- **świadomość klimatyczna i współpraca** wszystkich interesariuszy we wspólnym działaniu w warunkach zmieniającego się klimatu.

Celem nadrzędnym RPA jest „wzmacnianie potencjału adaptacyjnego województwa śląskiego dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, w tym wysokiej jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia wielowymiarowego bezpieczeństwa w warunkach zmian klimatu”. Wizja oraz cel nadrzędy RPA będą realizowane poprzez **trzy cele strategiczne, dziesięć celi operacyjnych oraz 37 kierunków działań adaptacyjnych**. Będą to różnego rodzaju działania: począwszy od działań informacyjno-edukacyjnych i organizacyjnych po różnego rodzaju inwestycje o charakterze technicznym.

Plan wyznacza standardy i narzędzia, które gminy i powiaty mogą wdrażać w swoich dokumentach i projektach, kładzie nacisk na współpracę między samorządami i partnerami oraz na edukację i zaangażowanie mieszkańców. Ważnym elementem jest także stałe monitorowanie postępów, aby skutecznie planować kolejne kroki i doskonalić stosowane rozwiązania.

Prace nad RPA do zmian klimatu rozpoczęto w marcu 2024 roku i trwały 18 miesięcy. **Zarząd Województwa Śląskiego w dn. 2 października 2025 roku** Uchwałą nr 2178/116/VII/2025 **przyjął Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego.**

Przyjęcie Planu rozpoczęło **etap wdrażania** wypracowanych w dokumencie rekomendacji, rozwiązań i przedsięwzięć, dzięki którym łatwiej będzie mieszkańcom województwa przystosować się do skutków zmian klimatu i zapewnić optymalne warunki do życia.

Załączniki

Uchwała Zarządu z dnia dnia 02.10.2025 r. ws. przyjęcia Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego	PDF, 96.43 KB
Zał. nr 1 do uchwały- Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego	PDF, 8.45 MB
Zał. nr 1 do Regionalnego Planu Adaptacji – Diagnoza	PDF, 15.1 MB
Zał. nr 1 do Diagnozy – Analiza zjawisk klimatycznych	PDF, 17.51 MB
Zał. nr 2 do Regionalnego Planu Adaptacji – Karty kierunków działań adaptacyjnych	PDF, 1.42 MB
Zał. nr 3 do Regionalnego Planu Adaptacji – Opcje adaptacji do zmian klimatu	PDF, 366.87 KB
Zał. nr 4 do Regionalnego Planu Adaptacji – Prognoza oddziaływania na środowisko	PDF, 9.2 MB
Zał. nr 1 do Prognoza oddziaływania na środowisko – Uzgodnienie RDOŚ	PDF, 247.24 KB
Zał. nr 2 do Prognozy oddziaływania na środowisko – Uzgodnienie ŚPWIS	PDF, 331.29 KB
Zał. nr 4 do Prognozy oddziaływania na środowisko – Oświadczenie IOŚ-PIB	PDF, 597.63 KB
Zał. nr 2 do Uchwały - Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	PDF, 768.05 KB
Zał. nr 1 do Podsumowania SOOŚ – Opinia RDOŚ	PDF, 254.73 KB
Zał. nr 2 do Podsumowania SOOŚ – Opinia ŚPWIS	PDF, 464.27 KB
Zał. nr 3 do Podsumowania SOOŚ – Informacja o konsultacjach społecznych	PDF, 39.21 KB
Zał. nr 3 do Uchwały - Ogłoszenie przyjęcia RPA	PDF, 149.46 KB

Dodana: 15 stycznia 2025 13:50